sofické, biologické, psychologické a zvláštní), náboženské, ethické a právní, trestní, národohospodářské, sociogeografie, demografie, statistiky a j. s četnými dalšími podděleními.

Program ročnice II. (1897—98) jest celkem týž jako první. Přehled literární jeví v uspořádání svém některá zlepšení co do soustavy vědných rubrik. Předeslaná pojednání: E. Durkheim, De la déf nition des phénomènes religieux a H. Hubert et M. Mauss, Essai sur la nature et la fonction du sacrifice týkají se jevů náboženských. V prvém zkoumá D. dosavadní definice jevů náboženských, kteréž kladou jich podstatné znaky v měnlivý obsah a přichází na základě svých názorů sociologických k výsledku, že jevy tyto vyznačuje závazná víra (croyances) souvislá s určitými úkony zevními (kultus, pratiques), kteréž vztahují se na předměty dané v této víře. Náboženství jest organisovaný celek těchto jevů. U práva a mravnosti záleží naproti tomu podstatný znak v jednání, chování se, nikoli ve věření. Imperativy náboženské předpisují určité myšlení, imperativy právní a mravní jisté konání. Fakt náboženský jest výsledek kollektivného myšlení (na rozdíl od ideace individuálné). — Druhý článek H. Hubertův a M. Maussův jest učená studie o povaze a úkonech oběti dle náboženských pramenův indických, semitických a řeckolatinských.

4. V *České mysli* (red. Fr. Čáda, Fr. Drtina, Fr. Krejčí) ročn. I. 1900, seš. 1. násl. podává dr. Bř. Foustka přehled různých řešení problemu základního a rozlišného jevu společenského dle prací sociologů Giddingsa, Vaccara, de Greefa, Novikova, Durkheima, Tardea, Baldwina, Haurioua. Podrobněji jsou probrány theorie zejména Giddingsova a Tarde-ova.

5. V *Rozhledech* (red. J. Pelc) ročn. IX. 1899—1900, č. 14—22 pojednává E. Hoffer o »Organické theorii v sociologii«, kterouž zastupují zvláště Spencer, Schäffle, Fouillée (analogie biologického organismu a společnosti) a nejúplněji bez výhrad Lilienfeld a Worms (totožnost sociálního organismu s biologickým). H. posuzuje střízlivě význam těchto výkladů společnosti lidské. Veškeré vysvětlovací principy jevů sociálních nelze nalézti v biologii a ve všeobecných zákonech přírodních; organická theorie pomíjí psychologický a historický výklad vývoje společenského, při němž nelze mluviti o zákonech (ve smyslu zákonů přírodních) jako spíše o empirických všeobecninách. — Z téhož ročníku Rozhledů uvádíme: Fr. Krček, Kantův vliv na vědu sociální v jejím nejnovějším vývoji (č. 17, 18) dle přednášky prof. dra. O. Gerlacha, otištěné v Zeitschrift f. d. ges. Staatswissenschaft (herausg. v. A. Schäffle) 1899, 4. Heft (zvl. o názorech R. Stammlera, Wirtschaft u. Recht n. d. mater. Geschichtsauffassung, Lpzg. 1896); G. Sergi, Přítomnost a budoucnost národů (č. 7, 8); překlad kapitoly o křesťanství ze spisu H. St. Chamberlaina, Die Grundlagen des XIX. Jahrhunderts, 1899 (č. 2—13).

6. *Naše Doba* (red. Dr. T. G. Masaryk), ročn. VII. (1899—1900) obsahuje statě: Dr. K. Bücher, Hospodářství přírodních národů (seš. 1—3); E. Meyer, Hospodářský vývoj starověku (seš. 8—11). —

*

Z časopisů (r. 1900): Jahrbuch für Gesetzgebung, Verwaltung und Volkswirtschaft im Deutschen Reiche, XXIV., č. 1: Eulenburg, Über die Möglichkeit und die Aufgaben einer Socialpsychologie.

Zeitschrift für Socialwissenschaft, III., č. 5: Schultze, Zur evolutionistischen Ethik (Zpráva o spisu Alexandra Sutherlanda, The origin and growth of the moral instinct, jejž referent pokládá za jeden z nejdůležitějších zjevů toho oboru v novější době).

Neue Zeit XVIII., č. 14 a 15: Cunow, Philosophie und Wirtschaft, č. 32 až 34: Berďajev, Fr. A. Lange und die kritische Philosophie in ihren Beziehungen zum Socialismus.